

Ольга КЛЕЙМЕНОВА,
Ольга ПРОКОПЧУК (фото)

Вулиці

П'ята Міжнародна виставка-ярмарок Арт-Київ *contemporary* знову спровокувала правдивий бум у столиці, стерильній щодо прогресивних художницьких явищ. Але тепер уже – в Мистецькому Арсеналі.

70

Місце диктує свої закони

Відтоді, як Арсенал військово-технічний офіційно перелицювався на арт-Арсенал, не минуло й півтора року. Та антрацитові склепіння, фортечні обриси й нечуваний метраж виставкових площ уже завоювали натовпи схиблених на мистецтві. Й особливо тому, як сюди з Українського дому перемістилися наймасштабніші в країні художні проекти та їхня ідейна натхненниця Наталія Заболотна.

Переселення дарує зовсім нове самовідчуття й тим, хто переселяється, й тим, хто за цим спостерігає. Спостерігати таки легше. А ось примірити на себе новий дух, пелену будівельного пилу, піднебесні стелі, безмежні стіни – такі привабливі для експонування будь-чого, – все одно, що вдягнути нову шкіру.

Звідси й транспонування Арт-Києва у тональність Мистецького Арсеналу. Виставка-ярмарок дедалі більше рафінується, піддає ретельнішій селекції експонати, збирає найцінніших персонажів світового художнього процесу. До того ж виставковий матеріал чувається в неосажних інтер'єрах незрівнянно комфортніше. А концепція виставки, наголошують організатори, – простіше не буває: **показати якісне актуальне мистецтво**. З цим нині справді проблем немає, не те що на зорі існування Арт-Києва. Той період деякої всеїдності був потрібний переважно задля того, аби оцінити ситуацію в повному обсязі, привернути увагу соціуму до митців і мистецтва, престиж якого був сильно нівельований у 1990-ті. Та, зрештою, виробити мудру стратегію наступних дій.

Фіалка та асфальт

Революціонерка Наталія Заболотна цю програму виконала блискуче. А ще напрацювала міжнародні контакти з провідними постатями культурного вулика Землі. Й коли керівницю кинули на сирий, недобудований об'єкт, овіяний легендами про фінансові махінації, Наталія Пилипівна повелася, як та фіалка, що проб'ється крізь бруківку та асфальт. Вона впевнено водружає свої проекти (один із яких – Арт-

Київ) на нову платформу, застосовуючи невичерпний потенціал організатора. Зазначимо, що тепер пані Заболотна ще й обзавелася «правою рукою» в особі мистецького гуру Олександра Соловйова.

Шефіня Арсеналу сподівається, що нинішній Арт-Київ «стане прообразом майбутнього музею українського актуального мистецтва, якого так бракує нашій країні».

Мейн стріт для мейнстріму

Невідомо, як ще довго падати-ме цементний сніг на ніжні плечі пані Наталії та її сподвижників зі створення виставкових храмів держпідприємства «Мистецький Арсенал» (вона ж бо грошей не кує). Але цей талановитий гурт ухпив момент: зрештою, комплекс майбутнього вже нині являє собою суцільний перформанс. Довгі коридори недобудованого центру

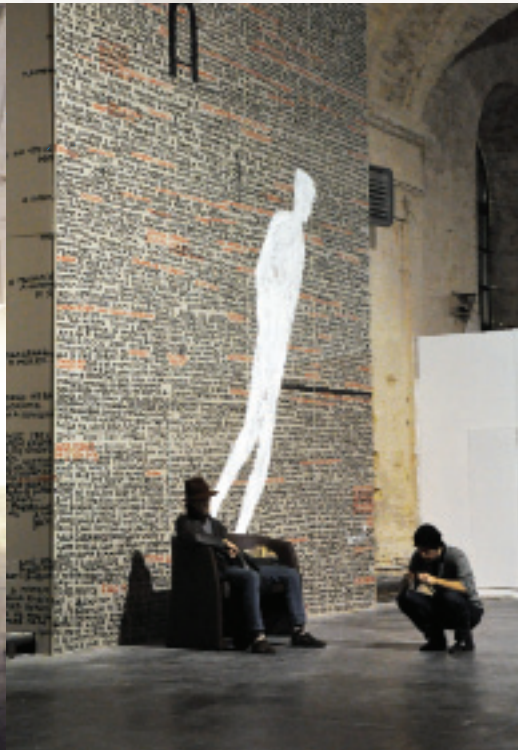
– такі собі авеню, не залаковані цивілізацією, подібні до тих, що вичухуються після інопланетної навали.

Арт-Київ гарячої київської осені 2010 року відштовхнувся від доречної фішки: стріт-арт. Адекватний ефект нашої присутності у вуличному художньому мейнстрімі гарантований. Гуляючи вулицями Арсеналу, ковтаємо лінії-макарони

Виховання

Гаральда Негелі, цюрихського патріарха стріт-арту.

Організатори вперто позиціонують пана Негелі як збудника спокою в конформістській Європі 1970-х. Звісно, середньостатистичний швейцарський обиватель навряд чи тишився, коли стіни його щойно пофарбованого будинку паскудив якийсь йолоп (хай він потім і вписав своє ім'я у великі культурні енциклопедії).

У неонових променях інсталяції від німецького арт-дуо *molitor&kuzmin* дістаємо люстерко й спостерігаємо за доволним повордженням власних гримас. Ця пара фігурує в розділі персональних проєктів. А загалом рубрик п'ять.

Знайдомі всі обличчя

Про дві – персональні проєкти та стріт-арт – уже згадали. Не перелічуватиму численних прізвищ. Хіба що зауважу: географія вуличних пророків охоплює, окрім пострадянських просторів, Німеччину, Швейцарію, Францію.

Інші рубрики виставки-ярмарку традиційно демонструють надбаня галерей (їх близько тридцяти), відеомистецтво (Швейцарія, Україна, Росія), приватні колекції.

...Пригадується фраза Мішеля Фуко: «Яка різниця, хто написав?» Зрештою, це і справді не так важливо, якщо персоналії до болю впізнані. Перелік імен чергово-го Арт-Києва такий передбачуваний, що ситуація починає нагадувати сезонний спілчанський звіт у Будинку художників.

Змість епілогу

Центральна постать Арт-Києва Наталія Заболотна в рубриці «Приватні колекції» відчинила дверцята власного зібрання. Зокрема, показала симпатичні амстердамські вулички, зафіксовані в об'єктах мистецтва Олександром Жумайловою-Дмитровською. Романтичний погляд на урбаністику. І ще один штрих до стріт-артівської теми.

«Наші баби» від Зінаїди Ліхачової

Хто опинився у фокусі енергії дев'ятох солом'яних майже триметрових (2,8 м) баб, інстальованих художницею **Зінаїдою ЛІХАЧОВОЮ**, неодмінно відчув на собі силу прадавнього життєдайного замовляння. Наче баба пошептала, кажуть, а тут бабки у своєму ритуальному танку-колі, хоро-водять, виспівують, виговорюють і збагачують жіноче ество дев'ятьма жіночими енергіями: материнською, берегині, милосердя, кохання, мудрості, мистецтва, виховання, родючості, краси.

– Ставайте, ставайте, – заводять за руку дівчата до цього дивовижного кола.

І ось мить – уже прислухаєшся до себе: яка з енергій наповнює тебе. Здалося навіть, що тільки після цього хоро-воду можна без шкоди для психіки сприймати деякі плоди хворої уяви «художників сучасності». Дякувати хорооводу дев'ятох баб Зінаїди Ліхачової: вони наче захист від усілякої чортівні ставлять.

– Як виникла ідея? – запитую Зінаїду. – Ви дитя асфальту, чи це, так би мовити, рефлексія часів дитинства із бабусиного укладу життя, селянської традиції?

– Та ні, просто ретельно вивчаю українську етнокультуру, символи, прадавні традиції й обряди. А хорооводи в них, співи – це і є елемент укладу життя. Тому закономірність виникнення саме такої ідеї очевидна. Мети як художник завдяки такій інсталяції, вважаю, досягла: усвідомлений спів гармонізує дух, душу й тіло, а пропускаючи звук крізь енергетичні центри, гармонізує й простір. Урешті, це і є, думаю, поклонання мистецтва.

Важко не погодитися з пані Зінаїдою.

С. В.

